

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 13.09.1995

COM(95) 425 def.

95/0229 (SYN)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN DE RAAD

**tot eerste wijziging van Richtlijn 90/394/EEG
betreffende de bescherming van de werknemers tegen de
risico's van blootstelling aan carcinogene agentia op het werk**

(door de Commissie ingediend)

1

**Ontwerp-voorstel voor een richtlijn van de Raad
tot eerste wijziging van Richtlijn 90/394/EEG
betreffende de bescherming van de werknemers tegen de
risico's van blootstelling aan carcinogene agentia op het werk**

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

a) Motivering van de communautaire actie

De goedkeuring door de Raad op 28 juni 1990 van Richtlijn 90/394/EEG¹ betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene agentia op het werk vormde een belangrijke stap voorwaarts op de weg naar een betere bescherming van de gezondheid en de veiligheid van werknemers.

In deze richtlijn, die uiterlijk op 31 december 1992 in werking had moeten treden, wordt bepaald dat de werkgevers ervoor moeten zorgen dat de blootstelling van de werknemers wordt beperkt tot een zo laag mogelijk niveau als technisch uitvoerbaar is.

Daarnaast is van belang dat in de richtlijn wordt bepaald dat op basis van de beschikbare informatie - met inbegrip van wetenschappelijke en technische informatie - grenswaarden en zo nodig andere daarmee rechtstreeks verband houdende bepalingen moeten worden vastgesteld ten aanzien van alle carcinogene agentia waarvoor dit mogelijk is.

De voornaamste doelstelling van dit voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 90/394/EEG heeft betrekking op het herhaaldelijk door de verschillende communautaire instellingen tot uitdrukking gebrachte voornemen om grenswaarden vast te stellen ten aanzien van de blootstelling aan carcinogene agentia op het werk, te beginnen met benzeen. Zo diende de Commissie reeds in januari 1986 bij de Raad een voorstel in voor een richtlijn betreffende benzeen. Wegens onenigheid tussen de Lid-Staten over een aantal voorgestelde grenswaarden en in het bijzonder vanwege de officieel vastgelegde doelstelling om één afzonderlijke richtlijn betreffende carcinogene agentia op het werk vast te stellen werd de voornoemde richtlijn betreffende benzeen uiteindelijk echter niet door de Raad goedgekeurd.

¹ PB nr. L 196 van 26.7.1990, blz. 1

De formulering van de bestaande richtlijn heeft voorts - wat de bescherming van de werknemers betreft - tot gevolg dat een groot aantal preparaten, zoals geneeskundige preparaten, cosmetica en bestrijdingsmiddelen, automatisch buiten beschouwing wordt gelaten. De onderhavige wijziging maakt hieraan een einde.

Tenslotte bood de indiening van dit voorstel tot wijziging tevens de mogelijkheid om verbeteringen aan te brengen in de formulering van twee specifieke punten van Richtlijn 90/394/EEG, te weten artikel 3, lid 3, en bijlage I, lid 2, welke in de verschillende talenversies aanleiding hadden gegeven tot uiteenlopende interpretaties.

b) Subsidiariteit

Het voorstel betekent geen inbreuk op het subsidiariteitsbeginsel, omdat slechts door middel van communautaire actie in alle Lid-Staten een minimaal beschermingsniveau tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene agentia voor werknemers kan worden gewaarborgd. Voorts zal een dergelijke actie iedere verstoring van de concurrentievoorwaarden tegengaan door te voorkomen dat de minimumnormen voor de bescherming van werknemers in een of meer Lid-Staten ongelijk worden toegepast.

Verder zal dit voorstel een grotere flexibiliteit betreffende de grensoverschrijdende werkgelegenheid stimuleren, omdat de werknemers ervan overtuigd kunnen zijn dat zij in alle Lid-Staten tenminste het minimumniveau van bescherming van hun gezondheid en veiligheid kunnen verwachten. Voorts zullen de werkgevers er zeker van kunnen zijn dat de produktiekosten niet buitenmatig zullen worden beïnvloed als gevolg van verschillen in het niveau van bescherming van gezondheid en veiligheid op het werk.

2. Benzeen

Benzeen is een kleurloze vloeistof en een normaal bestanddeel van aardolie; het komt in lage concentraties in de natuurlijke omgeving voor.

De extractie van benzeen voor commerciële doeleinden dateert uit 1849. Benzeen werd toen uit steenkool gewonnen, terwijl op dit moment ongeveer 90% van alle benzeen wordt gewonnen door destillatie uit aardolie. Daarbij wordt gebruik gemaakt van verschillende processen, zoals gefractioneerde destillatie of katalytisch kraken.

Benzeen wordt hoofdzakelijk gebruikt als grondstof bij de vervaardiging van organische verbindingen, zoals fenol, styreen, cyclohexaan en maleïnezuuranhydride; het komt - als bestanddeel van aardolie - tevens voor in benzine (het gemiddelde benzeengehalte in benzine bedraagt in Europa 4%). In het verleden werd benzeen op grote schaal als oplosmiddel gebruikt. In de sterk geïndustrialiseerde landen raakt benzeen als oplosmiddel echter steeds meer in onbruik, zulks in verband met de gezondheidsrisico's voor de gebruiker. Benzeen wordt daarentegen nog steeds gebruikt als laboratoriumagens bij het verzamelen, vervaardigen en nemen van monsters.

Ieder jaar wordt in de Lid-Staten ongeveer 7 miljoen ton benzeen geproduceerd. Het overgrote deel van deze produktie komt voor rekening van het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Nederland.

Dat benzeen gezondheidsrisico's met zich brengt voor diegenen die ermee in aanraking komen, is al minstens 100 jaar bekend. Benzeen wordt bijna uitsluitend via de luchtwegen in het lichaam opgenomen. Daarnaast kunnen zeer kleine hoeveelheden via de huid worden geabsorbeerd.

De hoge oplosbaarheid van benzeen in vet bevordert de verspreiding ervan in weefsels die rijk zijn aan lipiden, zoals het vetweefsel, het zenuwstelsel en het beenmerg.

Benzeen wordt in deze weefsels snel geoxydeerd - hoofdzakelijk tot fenol, alsmede tot catechol en hydrochinon. 25 tot 50% van de hoeveelheid benzeen verlaat het lichaam via de ademhaling in ongewijzigde vorm; het resterende gedeelte echter wordt - met de oxydatieprodukten - in de vorm van urine afgescheiden.

Na blootstelling aan hoge concentraties (meer dan 500 ppm) kunnen acute gezondheidseffecten optreden, die gepaard gaan met vergiftigingsverschijnselen.

Daarentegen kan langdurige blootstelling aan toxische doses leiden tot veranderingen in het beenmerg, die kunnen resulteren in een blijvende pancytopenie, dat wil zeggen een vermindering van alle soorten bloedcelcomponenten. Er kan in een vroeg stadium sprake zijn van symptomen, zoals anemie, leukocytopenie en trombocytopenie. In ernstige gevallen kan zich bij het slachtoffer aplastische anemie voordoen, die door een functionele deficiëntie van het beenmerg wordt veroorzaakt.

Uit talrijke onderzoeken is gebleken dat blootstelling aan benzeen in een zodanige concentratie dat haematotische effecten optreden, gepaard gaat met chromosomale veranderingen in de circulerende lymfocyten en in de medullaire cellen. Deze veranderingen kunnen reversibel of irreversibel zijn. Er is echter nog geen opheldering verschaft omtrent hun prognostische waarde.

In de literatuur is melding gemaakt van een aantal gevallen van myeloïde en erytoblastische leukemie die samenhangen met blootstelling aan benzeen. Daarnaast wordt de aandacht gevestigd op een kleiner aantal gevallen van chronische myeloïde of lymfoïde leukemie. Uit talrijke epidemiologische onderzoeken is gebleken dat er een nauw verband bestaat tussen blootstelling aan benzeen en het optreden van leukemie.

Er is tot op heden geen bevredigend onderzoek uitgevoerd naar de toxische en teratogene effecten van blootstelling aan benzeen tijdens de zwangerschap.

Benzeen wordt algemeen beschouwd als een gevaarlijke stof. Derhalve bestaan er in de Lid-Staten al geruime tijd wettelijke bepalingen betreffende de blootstelling aan benzeen op het werk. Deze bepalingen hebben in het bijzonder betrekking op:

- beperkingen ten aanzien van het gebruik
- regelingen voor de verlening van produktievergunningen
- het gebruik van preventieve middelen
- een blootstellingsverbod voor bepaalde categorieën werknemers.

De Lid-Staten van de EU maken tevens gebruik van grenswaarden voor de blootstelling op het werk. Deze grenswaarden worden berekend voor een referentieperiode van acht uur werk

en worden voornamelijk gebruikt om de werkomgeving te controleren en om te kunnen anticiperen op de risico's die aan de blootstelling aan benzeen zijn verbonden. Ze variëren van 5 tot 10 ppm (ongeveer 16 en 32 mg/m³) en worden in sommige landen opgesteld aan de hand van specifieke, door speciale commissies uitgevoerde berekeningen, terwijl andere landen de grenswaarde hebben overgenomen die is gepubliceerd door de American Conference of Governmental Industrial Hygienists (ACGIH).

Er zij op gewezen dat in een aantal landen onderzoek wordt gedaan naar de mogelijkheid van een verlaging van de waarden. In twee landen gaat de trend in de richting van 1 ppm, in een ander land overweegt men een waarde van 0,1 ppm. Laatstgenoemde waarde komt overeen met die welke wordt genoemd in het voorstel van de ACGIH, dat op dit moment in de Verenigde Staten wordt onderzocht.

Gelet op de huidige situatie in de verschillende landen, de ontwikkelingen van dit moment en het door een comité van eminente wetenschappelijke deskundigen opgestelde advies zou de grenswaarde die in het onderhavige voorstel tot wijziging van Richtlijn 90/394/EEG wordt genoemd, een compromis kunnen vormen tussen de eisen die voortvloeien uit de bescherming van werknemers enerzijds, en technische beperkingen anderzijds.

Het feit dat tijdelijk mag worden afgeweken van de voorgestelde grenswaarde teneinde de technische aanpassingen die op bepaalde werkplekken en voor bepaalde processen benodigd zijn, te kunnen doorvoeren, levert geen bijzonder risico voor de werknemers op, mits de bepalingen van Richtlijn 90/394/EEG volledig worden toegepast.

Derhalve moet Bijlage III van Richtlijn 90/394/EEG worden gewijzigd.

3. Werkingsfeer van Richtlijn 90/394/EEG

In de huidige tekst van artikel 2, onder a) en b), van Richtlijn 90/394/EEG wordt een definitie gegeven van de carcinogene agentia waarop de in de richtlijn vervatte bepalingen inzake de blootstelling op het werk betrekking hebben. Meer in het bijzonder worden de agentia omschreven als stoffen en preparaten die overeenkomstig de Richtlijnen 67/548/EEG en 88/379/EEG moeten worden voorzien van de waarschuwingszin R 45 "kan kanker veroorzaken".

In werkelijkheid wordt de werkingssfeer van de richtlijn door deze definitie sterk beperkt. Dit geldt zowel voor stoffen, waarvan wordt geëist dat ze zijn opgenomen in bijlage I van Richtlijn 67/548/EEG, als voor preparaten, waarvan een groot aantal niet wordt genoemd in Richtlijn 88/379/EEG. Dit laatste geldt bijvoorbeeld voor geneesmiddelen, diergeneesmiddelen, cosmetische produkten, mengsels van stoffen bestaande uit afvalstoffen, pesticiden, munitie en explosieven, alsmede voor voedingsprodukten.

De nieuwe formulering van artikel 2, onder a), i) en ii), was een gevolg van de noodzaak om werknemers die aan carcinogene agentia zijn blootgesteld, zonder uitzondering in alle werksituaties te beschermen. Ze maakt het mogelijk dat voor de classificatie van carcinogene agentia gebruik wordt gemaakt van de criteria van Richtlijn 67/548/EEG, ongeacht of zij zijn opgenomen in bijlage I van voornoemde richtlijn. Daarnaast omvat de nieuwe formulering de stoffen die worden voorzien van de vermelding R49 "kan kanker veroorzaken door

inademing". Bovendien kan dank zij de nieuwe formulering worden vermeden dat er - tengevolge van de huidige beperking tot preparaten die overeenkomstig Richtlijn 88/379/EEG als R45 worden geclassificeerd - verschillen optreden met betrekking tot het beschermingsniveau van werknemers die zijn blootgesteld aan preparaten die carcinogene agentia bevatten.

4. Wijziging van artikel 3, lid 3

De nieuwe formulering van lid 3 in het voorstel is bedoeld om een doeltreffende strategie vast te stellen voor de controle van de totale blootstelling aan carcinogene agentia op de werkplek. Het is in het bijzonder bij de vaststelling van grenswaarden ten aanzien van de blootstelling, maar ook in andere gevallen van essentieel belang dat naar behoren rekening wordt gehouden met de mogelijkheid van absorptie via de huid of via de luchtwegen.

In bepaalde gevallen, zoals bij bestrijdingsmiddelen, is het percentage van de totale lichaamsbelasting dat kan worden toegeschreven aan huidabsorptie, vaak aanmerkelijk hoger dan dat voor opnemings via de luchtwegen.

Ofschoon met de oorspronkelijke tekst van Richtlijn 90/394/EEG getracht werd dezelfde doelstelling te verwezenlijken, werd slechts melding gemaakt van "schadelijke gevolgen voor de huid", alsof een onderscheid moest worden gemaakt tussen de gevolgen voor de huid en die voor de overige lichaamsdelen. Hierdoor werden de gevolgen voor de gezondheid niet vanuit een allesomvattende invalshoek bekeken.

5. Wijziging van bijlage I (punt 2)

Kort na de goedkeuring door de Raad van Richtlijn 90/394/EEG werd er van verschillende kanten op gewezen dat er een discrepantie bestond tussen de in het Engels opgestelde basistekst en de versies in de overige talen.

Ofschoon de formeel beoogde doelstelling erin bestond werknemers te beschermen tegen polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK) die aanwezig zijn in bepaalde bijprodukten van kolen, wees de tekst in de overige taalversies af van die in de Engelse basistekst en werd zelfs melding gemaakt van kolenstof.

In de voorgestelde nieuwe formulering krijgt de tekst weer de oorspronkelijk bedoelde betekenis.

6. Raadpleging

Overeenkomstig de bepalingen van Artikel 118 A van het Verdrag betreffende de Europese Unie moet het Europees Parlement, alsmede het Economisch en Sociaal Comité worden geraadpleegd.

6

**Ontwerp-voorstel voor een
richtlijn van de Raad
tot eerste wijziging van Richtlijn 90/394/EEG
betreffende de bescherming van de werknemers tegen de
risico's van blootstelling aan carcinogene agentia op het werk**

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag betreffende de Europese Unie, inzonderheid op Artikel 118 A,

Gelet op Richtlijn 90/394/EEG van de Raad van 28 juni 1990 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene agentia op het werk¹, inzonderheid op de artikelen 2 en 16 en de bijlagen I en III, inzonderheid op Artikel 16,

Gezien het voorstel van de Commissie² opgesteld na raadpleging van het Raadgevend Comité voor de veiligheid, de hygiëne en de gezondheidsbescherming op de arbeidsplaats,

In samenwerking met het Europees Parlement³

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité⁴,

Overwegende dat in Artikel 118 A van het Verdrag wordt bepaald dat de Raad, door middel van richtlijnen, de minimumvoorschriften vaststelt voor het stimuleren van de verbetering van met name het arbeidsmilieu, ten einde de veiligheid en de gezondheid van de werknemers beter te beschermen;

Overwegende dat, krachtens dat Artikel, in deze richtlijnen wordt vermeden zodanige administratieve, financiële en juridische verplichtingen op te leggen dat zij oprichting en ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen zouden kunnen hinderen;

¹ PB nr. L 196 van 26.7.1990, blz. 1

² PB

³ PB

⁴ PB

Overwegende dat in Richtlijn 91/325/EEG⁵ van de Commissie van 1 maart 1991 tot twaalfde aanpassing aan de vooruitgang van de techniek van Richtlijn 67/548/EEG⁶ van de Raad betreffende de aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen inzake de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke stoffen nieuwe waarschuwingssinnen worden opgenomen die gevaren voor de gezondheid bij langdurige blootstelling en het gevaar voor kanker bij inademing aanduiden;

Overwegende dat de werknemers in alle arbeidssituaties dienen te worden beschermd met betrekking tot preparaten die een of meer carcinogene agentia bevatten;

Overwegende dat voor sommige agentia alle absorptiemogelijkheden, waaronder huidpenetratie, dienen te worden nagegaan, teneinde een optimaal beschermingsniveau te waarborgen;

Overwegende dat de formulering van punt 2 van bijlage I van Richtlijn 90/394/EEG betreffende polycyclische aromatische koolwaterstoffen in vele Lid-Staten geleid heeft tot moeilijkheden in verband met de interpretatie; dat derhalve een nieuwe, nauwkeuriger formulering wenselijk is;

Overwegende dat in artikel 16 van voornoemde Richtlijn 90/394/EEG van de Raad is voorzien in de vaststelling van grenswaarden voor blootstelling op grond van de beschikbare gegevens, wetenschappelijke en technische gegevens daarbij inbegrepen, ten aanzien van alle carcinogene agentia waarvan dit mogelijk is;

Overwegende dat grenswaarden voor beroepsblootstelling dienen te worden beschouwd als een belangrijk bestanddeel van de algemene maatregelen ter bescherming van werknemers; dat dergelijke grenswaarden het voortdurende onderwerp van onderzoek dienen te zijn en te worden herzien wanneer dit op grond van wetenschappelijke gegevens van recentere datum noodzakelijk wordt;

Overwegende dat benzeen een carcinogeen agens is dat aanwezig is in talrijke arbeidssituaties; dat derhalve een groot aantal werknemers is blootgesteld aan een mogelijk risico voor de gezondheid; dat, hoewel de huidige wetenschappelijke kennis het niet mogelijk maakt een niveau vast te leggen waarbeneden er geen sprake meer is van risico's voor de gezondheid, een verminderde blootstelling aan benzeen deze risico's niettemin zal verkleinen;

Overwegende dat de naleving van de minimumvoorschriften inzake de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van de werknemers tegen bijzondere risico's in verband met carcinogene agentia niet slechts de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van iedere afzonderlijke werknemer waarborgt, maar tevens een niveau van minimale bescherming van alle werknemers in de Gemeenschap mogelijk maakt, dat iedere mogelijke verstoring van de concurrentievoorwaarden tegengaat;

⁵ PB nr. L 180 van 8.7.1991, blz. 1

⁶ PB nr. L 196 van 16.8.1967, blz. 1

Overwegende dat de bescherming van de gezondheid en veiligheid van de betrokken werknemers dient te worden gegarandeerd in geval afwijkingen zijn toegestaan voor bepaalde werkzaamheden of sectoren van bedrijvigheid waar het moeilijk kan zijn de toepassing van de grenswaarde die voor benzeen is vastgesteld, binnen de voorgestelde termijn te verwezenlijken;

Overwegende dat in de meeste kleine en middelgrote ondernemingen waar benzeen hoofdzakelijk als oplosmiddel wordt gebruikt, geen bepalingen inzake geringere blootstelling noodzakelijk zijn aangezien in vrijwel alle Lid-Staten reeds bepalingen aanwezig zijn om het gebruik ervan te beperken of te verbieden;

Overwegende dat een consistent niveau van bescherming tegen de risico's in verband met carcinogene agentia voor de Gemeenschap als geheel wordt verwezenlijkt en dat dat beschermingsniveau niet door uitgebreide voorschriften maar door een kader van algemene principes wordt bereikt teneinde de Lid-Staten in staat te stellen de minimumvoorschriften op consistente wijze toe te passen;

Overwegende dat deze wijziging een concreet element vormt in het kader van de verwezenlijking van de sociale dimensie van de interne markt;

Overwegende dat het Raadgevend Comité voor de veiligheid, de hygiëne en de gezondheidsbescherming op de arbeidsplaats krachtens Besluit 74/325/EEG⁷, laatstelijk gewijzigd bij de Toetredingsakte van 1985, door de Commissie wordt geraadpleegd voor het uitwerken van voorstellen op dit gebied,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD :

Artikel 1

Richtlijn 90/394/EEG wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel 2 wordt vervangen door:

"In deze Richtlijn wordt verstaan onder

(a) "carcinogeen agens":

- i) een stof die op grond van de criteria van bijlage VI van Richtlijn 67/548/EEG dient te worden ingedeeld als carcinogeen agens van categorie 1 of 2;

⁷ PB nr. L 185 van 9.7.1974, blz. 15

ii) een uit een of meer van de onder punt (a)i) bedoelde stoffen samengesteld preparaat, waarbij de concentratie van de afzonderlijke stoffen voldoet aan de eisen voor concentratiegrenzen voor de indeling van een preparaat als carcinogene stoffen van categorie 1 of 2 als vermeld in hetzij:

- bijlage I van Richtlijn 67/548/EEG hetzij
- bijlage I van Richtlijn 88/379/EEG voor zover de stof of stoffen niet voorkomt/voorkomen in bijlage I van Richtlijn 67/548/EEG, ofwel erin voorkomt/voorkomen zonder vermelding van concentratiegrenzen.

iii) een stof, preparaat of procédé, als bedoeld in bijlage I, alsmede een stof of preparaat die (dat) vrijkomt bij een in bijlage I bedoeld procédé.

(b) "grenswaarde": tenzij anders omschreven, de limiet van de concentratie voor een "carcinogeen agens" in de lucht in de ademhalingszone van een werknemer."

2. Artikel 3, lid 3, wordt vervangen door:

"Voorts moet bij de beoordeling van het risico rekening worden gehouden met alle andere manieren van blootstelling, zoals absorptie in en/of via de huid".

3. Aan artikel 16 wordt het volgende lid toegevoegd:

"3. Voor de in bijlage III bepaalde afwijkingen zijn de Lid-Staten gehouden te bewerkstelligen dat de werkgevers de procedures en maatregelen ter bescherming van de gezondheid en veiligheid van de betrokken werknemers nakomen."

4. Punt 2 van bijlage I wordt vervangen door:

"Werkzaamheden die blootstelling aan polycyclische aromatische koolwaterstoffen, aanwezig in roet, teer of pek van steenkool, met zich meebrengen."

5. Deel A van bijlage III wordt vervangen door:

"A. GRENSWAARDEN VOOR BEROEPSBLOOTSTELLING

Naam agens EINECS(1) CAS(2)	Grenswaarden		Notatie	Afwijkingen
	mg/m ³ (3)	ppm(4)		
Benzeen 200-753-7 71-43-2	3.25 (5)	1 (5)	Huid (6)	Grenswaarde: 3 ppm (= 9,75 mg/m ³) tot 31 december 2000 voor onderstaande werkzaamheden of sectoren: - bepaalde lokaties in cokesfabrieken (voor-koelers,benzol-/sulfaat-installaties, opslag en laden van benzol) - reiniging en onderhoud van reservoirs - laden en lossen van tankschepen en -auto's - vervoer over zee - reparatiewerkplaatsen van motorvoertuigen - tankstation met pompbediende

- (1) EINECS: European Inventory of Existing Chemical Substances
 (2) CAS: Chemical Abstract Service Number
 (3) mg/m³ = milligram per kubieke meter lucht bij een temperatuur van 20°C en 101,3 kPa (760 mm kwikdruk)
 (4) ppm = ppm uitgedrukt in luchtvolume (ml/m³)
 (5) Gemeten of berekend over een referentieperiode van 8 uur
 (6) Dermale blootstelling kan aanzienlijk bijdragen tot de totale belasting van het lichaam".

Artikel 2

1. De Lid-Staten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op 31 december 1998 aan deze Richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Wanneer de Lid-Staten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige Richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de Lid-Staten.

M

2. De Lid-Staten delen de Commissie de tekst van de bepalingen van nationaal recht mede die zij op het onder deze Richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 3

Deze Richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De Voorzitter

TOELICHTING INZAKE DE GEVOLGEN

De gevolgen voor het bedrijfsleven van het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot eerste wijziging van Richtlijn 90/394/EEG betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene agentia op het werk

I. Motivering

In artikel 16 van Richtlijn 90/394/EEG van de Raad van 28 juni 1990 wordt bepaald dat de Raad grenswaarden voor de blootstelling op het werk vaststelt op grondslag van de beschikbare informatie - met inbegrip van wetenschappelijke en technische informatie - ten aanzien van alle carcinogene agentia waarvoor dit mogelijk is. Tijdens de verschillende raadplegingsprocedures drongen verscheidene partijen er vervolgens bij de Commissie op aan een eerste voorstel betreffende benzeen in te dienen.

Dat de Commissie thans dit voorstel bij de Raad indient, is hoofdzakelijk terug te voeren op haar wens om tegemoet te komen aan de bovenbedoelde verzoeken. De overige voorgestelde wijzigingen, die enerzijds betrekking hebben op de definitie van carcinogene agentia en anderzijds op veranderingen in de formulering, kunnen als incidenteel worden beschouwd en hebben geen andere specifieke gevolgen dan die welke reeds uit de bepalingen in de oorspronkelijke richtlijn voortvloeien. Slechts bij een eventuele uitbreiding van de definities worden ook andere bedrijfstakken bij de richtlijn betrokken.

Zoals aangegeven in de inleiding tot de memorie van toelichting zal worden voldaan aan het subsidiariteitsbeginsel.

II. De gevolgen voor het bedrijfsleven

1) Kenmerken van de betrokken ondernemingen

Een groot aantal voorwerpen in huizen, kantoren en fabrieken bevat benzeen, aangezien deze grondstof op grote schaal in de chemische industrie wordt gebruikt. Werknemers kunnen aan benzeen worden blootgesteld tijdens de productie, het gebruik en het transport van benzeen, alsmede tijdens de productie en het gebruik van chemicaliën, vloeistofmengsels en oplosmiddelen die benzeen bevatten (als natuurlijk bestanddeel, toegevoegd bestanddeel of als contaminerende stof). Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste situaties en industrieën waarin sprake kan zijn van blootstelling aan benzeen:

- a) productie van benzeen (petrochemische industrie, aardolieraffinaderijen, producenten van cokes in de ijzer- en staalindustrie);

- b) transport en opslag van benzeen en benzeenhoudende vloeistoffen;
- c) vervaardiging van produkten waarin benzeen van nature als bestanddeel voorkomt;
- d) vervaardiging van produkten waarbij gebruik gemaakt wordt van vloeistofmengsels die oplosmiddelen bevatten, zoals rubberprodukten, verf, lijm en inkt;
- e) als aanvulling op de onder d) genoemde produkten, het gebruik van zuiver benzeen als oplosmiddel bij bepaalde procédés, bijvoorbeeld in de parfumindustrie.

2) Omvang van de ondernemingen

In het algemeen zijn de regelingen vooral van toepassing op middelgrote en grote ondernemingen die zich *onder andere* met produktieactiviteiten bezighouden. In kleine en middelgrote ondernemingen, waar benzeen voornamelijk wegens zijn hoedanigheden als oplosmiddel wordt gebruikt, wordt de werkingssfeer van de richtlijn beperkt door de wettelijke bepalingen die in bijna alle Lid-Staten bestaan en die bedoeld zijn om het gebruik van benzeen te beperken of te verbieden.

Bepalingen door middel waarvan lagere blootstellingsniveaus worden voorgeschreven, zijn uitsluitend nodig voor onderzoekslaboratoria en kleine ondernemingen waar parfums worden gemaakt.

3) Geografisch gebied

Er is geen sprake van een bepaalde geografische spreiding van deze ondernemingen.

4) Aan ondernemingen opgelegde verplichtingen

De vaststelling van een grenswaarde voor blootstelling aan benzeen in verband met het beroep impliceert dat aan de ondernemingen de extra verplichting wordt opgelegd om zich aan deze waarde te houden, waarbij deze waarde de gemiddelde gewogen waarde van blootstelling van de werknemer gedurende een 8 uur durende arbeidscyclus is.

Het belang van deze definitie moet worden onderstreept aangezien de werknemers in een groot aantal industrieën waar de concentratie benzeen in de omgevingslucht hoger ligt dan de grenswaarde voor blootstelling, vaak gedurende korte perioden worden blootgesteld, hetgeen een aanzienlijke verlaging van de gemiddelde gewogen waarde tot gevolg heeft.

Met het oog op bepaalde specifieke moeilijkheden die uit de aard van de werkplek kunnen voortvloeien, voorziet het voorstel in de mogelijkheid dat in bepaalde gevallen tijdelijk van de grenswaarde wordt afgeweken. In dergelijke gevallen wordt een hogere grenswaarde vastgesteld die - gelet op de werkelijke blootstellingstijd en het aantal betrokken werknemers - slechts tot een zeer geringe verhoging van het gezondheidsrisico leidt.

5) Gevolgen voor het concurrentievermogen van ondernemingen

a) Voordelen

De voordelen van verbeterde arbeidsomstandigheden, die in dit specifieke geval voornamelijk neerkomen op een verlaging van het blootstellingsniveau, zullen uiteindelijk resulteren in een vermindering van het aantal gevallen van leukemie. Dit is reeds benadrukt (en onderzocht) door het comité van wetenschappelijke deskundigen.

Niet alleen individuele werknemers zijn als leden van de samenleving bij deze verbetering van de arbeidsomstandigheden gebaat; ook de ondernemingen zelf zullen in financieel opzicht van hiervan voordeel ondervinden dank zij:

- een verlaging van het ziekteverzuim;
- lagere kosten voor herscholing; en
- een vermindering van het aantal werknemers dat i.v.m. invaliditeit moet worden afgekeurd.

b) Nadelen

Het voorstel brengt extra kosten met zich, die in twee categorieën uiteenvallen. De eerste categorie vloeit voort uit het daadwerkelijk meten van de grenswaarde voor blootstelling; de tweede categorie wordt veroorzaakt door factoren variërend van de modernisering van oudere fabrieks- en installatieonderdelen tot systemen om de uitstoot van benzeendampen in de omgevingslucht te voorkomen.

De tot de eerste categorie behorende kosten kunnen vanzelfsprekend betrekkelijk laag zijn aangezien ondernemingen niet per se over hun eigen meetinstrumenten hoeven te beschikken. Het spreekt vanzelf dat de tweede onkostencategorie - in het bijzonder in oudere installaties - zwaarder zal wegen, ofschoon de maatregelen - zoals hiervoor reeds is opgemerkt - ook in dit geval beperkt kunnen blijven tot die werkplekken waar de werknemer zijn werkzaamheden werkelijk uitvoert.

Niettemin zal de kosten-batenverhouding gunstig zijn, aangezien de in dit voorstel vervatte voorschriften zijn bedoeld om de werknemer te beschermen tegen het risico van leukemie.

Tenslotte kan worden gesteld dat het voorstel geen ingrijpende gevolgen zal hebben voor het concurrentievermogen en de werkgelegenheid.

III. Raadpleging van de sociale partners

Het Raadgevend Comité voor de veiligheid, de hygiëne en de gezondheidsbescherming op de arbeidsplaats heeft advies uitgebracht over dit voorstel; het was het eens over de noodzaak ervan, namelijk wat de wijziging van het toepassingsgebied van de richtlijn betreft.

Bij de verschillende partijen bestond geen algemene overeenstemming over benzeen, hoewel de groepen unaniem van oordeel waren dat binnen een redelijke termijn 1 ppm als haalbaar diende te worden beschouwd.

Derhalve is in het voorstel zelf een stelsel van in de tijd beperkte afwijkingen opgenomen teneinde tegemoet te komen aan de door de vertegenwoordigers van de industriële sector geuite twijfels omtrent de toepasbaarheid van deze grenswaarde voor blootstelling.

Nº

ISSN 0254-1513

COM(95) 425 def.

DOCUMENTEN

NL

04

Catalogusnummer : CB-CO-95-470-NL-C

ISBN 92-77-93405-0

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

L-2985 Luxemburg